

Kdo určoval středověkým Rakvicím povinnosti a poskytoval výsady?

Rakvice nebyly nikdy městem ani městečkem, zato ale rostoucí a před třicetiletou válkou poměrně vzkvétající dědinou. Život jejích usedlíků závisel do zrušení nevolnictví a poddanství na šlechtě, kt. jim propůjčovala půdu a vymáhala za to rentu v úkonech (robotu), v naturáliích (desátek z polní úrody a z vinobraní) nebo v penězích. Kromě těchto povinností a dávek udělovali feudální držitelé dědin jejich obyvatelům ze své pravomoci různá dobově podmíněná privilegia. Teprve roku 1848 schválil říšský ústavodárny sněm ve Vídni zákon o zrušení poddanství a ostatních z toho plynoucích závazků a úloh. Tím skončila s definitivní platností závislost venkovského obyvatelstva na vrchnostech, a byly tak podkopány základy zkorumpovaného středověkého a otevřena cesta modernímu novověkému zřízení.

Josef Czobor z Czoboru, hrabě a majitel hodonínského panství, kt. dvěma listinami z roku 1751 potvrdil jednak stará rakvicíká privilegia a jednak výsadu, již jeho matka Marie Antonie z Lichtenštejna Rakvicím krátce předtím povolila založit nový vinohrad.

František I., habsburský císař, jenž dal roku 1766 správě rodinných statků ve Vídni připsat k oběma Czoborovým právním počínům schvalovací doložky o uvedených tam privilegiích.

Josef II., habsburský císař, kt. patentem o zrušení nevolnictví a o náboženské toleranci roku 1781 významně zasáhl do uvolnění života na venkově; usiloval také o přeměnu robotních povinností poddaných v peněžní dávky patentem berním a urbariálním z roku 1789, ten však po panovníkově smrti nevstoupil v platnost.

Leopold I., habsburský císař, za jehož vlády pořídila komise lánové vizitace na Moravě tzv. lánový rejstřík; tento první moravský pozemkový katastr z let 1656 a 1673 podává mj. přehled o Rakvicích a o poddanských povinnostech jejich usedlíků.

Jan Adam Ondřej z Lichtenštejna, hrabě, jenž rakvicíké dědině roku 1707 osvědčil a o rok později dal zapsat do horenských knih Právo hory spolu s přísahou hotařů z roku 1606; současně uznal dědině její starší výsady, jejichž opis pořídila lichtenštejnská kancelář ve Valticích.

Marie Antonie z Lichtenštejna, dcera Jana Adama Ondřeje, povolila Rakvicím roku 1726 zřízení nového vinohradu v trati Koziperky a touto výsadou přispěla k dalšímu rozvoji místního vinařství.

Čeněk z Lipé, nejvyšší číšník Českého království, stvrdil dědině roku 1560 právo odúmrť, tj. svobodný odkaz půdy, a poskytl i další výsady; k nim patřilo mj. užívání obciny, neboli obecního majetku (především společných patvin).

Jan z Lipé, nejvyšší maršálek Českého království, kt. roku 1534 Rakvicím uznal starší privilegium Viléma z Pernštejna na odúmrť a po roce daroval dědině rybník, ležící pod vrchnostenským rybníkem Trkmanským.

Marie Terezie, habsburská panovnice, za jejíž vlády byly zpracovány nové pozemkové katastry: skládaly se z tzv. rektifikačních akt (1749), z dominikální fase (1750) a z urbariální fase (1775); prostřední z uvedených katastrů sepisoval vrchnostenskou půdu, zbývající dva půdu

poddanskou, takže tím podávají obraz o jednotlivých usedlících, o jejich pozemkové držbě i o popisných číslech jejich usedlostí.

Oldřich III., korutanský vévoda a vnuk krále Přemysla Otakara I., daroval roku 1248 působišti mnišského řádu templářů v Čejkovicích čtyři usedlosti „in Rakvictz“, a touto latinsky psanou listinou zanechal tak o existenci dědiny první doloženou písemnou zmínku.

Bedřich z Oppersdorfu, hrabě a majitel hodonínského panství, udělil Rakvicím roku 1651 svobodné šenkování vína, čímž se měly snadněji překonat ničivé důsledky třicetileté války, a po čtyřiceti letech dal sepsat nový urbář, tj. soupis polí, luk atd. a jejich uživatelů.

Vilém z Pernštejna, nejvyšší maršálek Českého království, kt. roku 1487 poskytl dědině právo odúmrtí odkazu půdy; tuto formu dědického práva pak potvrzovali v letech 1497-1560 několikrát za sebou páni z Lipé, pod jejichž panstvím prožily Rakvice ve středověku dobu svého největšího rozkvětu.

Jan Burian ze Žampachu, hrabě a majitel hodonínského panství, nechal roku 1649 poříditi opis nejstaršího urbáře z roku 1600; originál i kopie obsahují údaje o situaci Rakvic před a po třicetileté válce i o robotních a berních povinnostech jednotlivých jejich usedlíků.